

Pensament Filosòfic Antic i Medieval

Codi: 100017

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Jaume Mensa Valls

Correu electrònic: jaume.mensa@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Idioma vehicular de l'assignatura.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Pensament filosòfic antic i medieval és una assignatura del segon curs del grau d'Humanitats. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Aconseguir un bon coneixement dels principals autors, plantejaments i problemes filosòfics del pensament filosòfic i medieval.
- Aprofundir en el coneixement d'un autor d'aquest període, mitjançant la lectura i l'estudi d'una obra.
- Llegir, entendre i interpretar textos importants i representatius dels autors estudiats, fer ús de l'esmentat coneixement.
- Reflexionar sobre alguns problemes plantejats per la filosofia en aquesta època, sobre la seva incidència cultural, social i política, i sobre la seva transcendència històrica.
- Desenvolupar la pròpia capacitat crítica i autocrítica, «dialogant» amb els autors estudiats i «repensant» i actualitzant els problemes estudiats.
- Relacionar transversalment els continguts de l'assignatura.

Competències

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època i emmarcar-lo en el seu context.
2. Assenyalar i resumir el contingut comú de diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Identificar els mètodes propis de la història de la filosofia i utilitzar-los en l'anàlisi de fets concrets.
6. Indicar els principals temes de la història de la disciplina.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
8. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

1. Introducció*
2. Mitologies*
3. Pensament oriental*
4. Grècia: els presocràtics
5. Grècia: els sofistes i Sòcrates
6. Plató: història dels estudis platònics
7. Plató: Què és un diàleg
8. Plató: el *Fedó* i la teoria de les idees
9. Plató: el *Parmènides* i la revisió de la teoria de les idees
10. Aristòtil: introducció
11. Aristòtil: lògica
12. Aristòtil: psicologia i metafísica
13. Aristòtil: les ciències pràctiques
14. Escoles hel·lenístiques I
15. Escoles hel·lenístiques II
16. Patrística. Agustí d'Hipona

17. La filosofia a l'Occident llatí medieval fins a la introducció del nou Aristòtil (segles IX-XI)

18. L'escolàstica. Tomàs d'Aquino. La via moderna

19. El Renaixement*

Els estudiants (en petit grup) prepararan una exposició d'un dels temes marcats amb un asterisc (vegeu "Metodologia" i "Avaluació")

Metodologia

La docència combina exposicions generals de caràcter més teòric amb comentaris de textos especialment significatius. El professor posarà a disposició dels estudiants uns apunts dels principals temes del curs i uns textos dels autors més representatius (Campus Virtual). Cal que l'estudiant prepari el tema que toca. L'explicació que farà el professor del tema pressuposa aquesta preparació.

A més, l'estudiant haurà de fer una lectura (obligatòria) d'un dels textos següents i fer-ne un treball:

Parmènides, *Poema* i Heràclit, fragments

Epicur, *Lletra a Meneceu* i *Màximes capitals*

Pere Abelard-Heloïsa, *Lletres*.

Utilitzarem el Campus Virtual bàsicament per compartir els materials. En canvi, si l'estudiant es volgués posar en contacte amb el professor, cal que ho faci per mitjà del correu electrònic institucional.

Les tutories seran dedicades bàsicament a preparar les lectures obligatòries, i a desfer eventuais dubtes.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes	36	1,44	5, 8
Estudi i preparació d'exàmens	30	1,2	1, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Exposicions en grup	10	0,4	1, 2, 3, 5, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectura obligatòria	20	0,8	1, 4, 6, 8
Preparació de temes i textos. Ampliació bibliogràfica	36	1,44	1, 2, 8

Avaluació

L'avaluació del curs és continuada i pressuposa el seguiment constant del curs. Per aprovar el curs cal: a) que la nota de cada un dels dos exàmens sigui, com a mínim, de 4; b) que la mitjana de les diverses activitats sumi com a mínim 5. Si un estudiant no compleix aquestes dues condicions, caldrà que es presenti a la recuperació de l'examen o dels exàmens que impedeixen l'assoliment de l'aprovat.

El treball de la lectura obligatòria i la presentació en grup no són objecte de recuperació, encara que estiguin suspesos.

Hom qualificarà amb *no presentat* l'estudiant que només hagi fet activitats d'avaluació per un valor inferior al 30%.

No hi ha segona convocatòria.

Les característiques de l'examen de recuperació seran semblants a les dels exàmens del curs (vegeu *infra*). L'examen de recuperació tindrà dues parts, una per a cada examen fet durant el curs. L'estudiant només haurà de fer la part de l'examen que li impedeix aprovar l'assignatura.

El professor assignarà un dia, hora i lloc de revisió d'examen un cop hagi avaluat les activitats del curs. Els estudiants que han de fer la recuperació tindran un dia específic de revisió un cop hagin fet l'esmentada activitat de recuperació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'Estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Comentaris

1. El treball (d'una de les lectures obligatòries) tindrà 5.000 paraules i constarà de les parts següents:

Introducció

1. Context

2. Obra

3. Comentari crític

4. Bibliografia

2. Les exposicions (Cf. Continguts *) duraran 20'.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	30	1,5	0,06	1, 5, 6, 8
Examen 2	30	1,5	0,06	1, 2, 5, 8
Exposició oral en grup (i resum)	20	1,5	0,06	1, 3, 5, 7, 8
Treball sobre una lectura obligatòria	20	13,5	0,54	1, 2, 3, 4

Bibliografia

- Bréhier, É. (1998), *Història de la filosofia i de la ciència*. Barcelona: UAB.
- Copleston, F. (2001), *Historia de la Filosofía*, 9 Vol. Barcelona: Ariel.
- Ferrater Mora, J. (1981), *Diccionario de Filosofía*, 4 Vol. Madrid: Alianza.
- Garfield, J.L & Edelglass, W. (Eds.) (2014), *The Oxford Handbook of World Philosophy*. Oxford: OUP.
- Geymonat, L. (1998), *Història de la filosofia i de la ciència*. Barcelona: Crítica.
- Lagerlund, H. (ed.) (2011), *Encyclopedia of Medieval Philosophy* (ebook), Dordrecht, Springer;
- Long, A. A. (ed.) (1999), *The Cambridge companion to early Greek philosophy* (ebook), Cambridge, University Press;
- McGrade, A.S. (ed.) (2006), *The Cambridge Companion to Medieval Philosophy* (ebook), Cambridge, University Press;
- Marenbon, John, *Medieval Philosophy. A Very Short Introduction*, Oxford, University Press, 2016, 141 p.
- Mensa i Valls, J. (2012), *Introducció a la filosofia medieval*, Bellaterra, UAB. (Edició en paper i ebook).
- Reale, G. et al. (1988), *Historia del pensamiento filosófico y científico*, 3 Vol. Barcelona: Herder.
- Terricabras, J. M., (Ed.) (2001), *El pensament filosòfic i científic. I i II*. Barcelona: Pòrtic.
- Tola, F. & Dragonetti, C. (2008), *Filosofia de la India: Del Veda Al Vedanta*. Barcelona: Kairós.
- Xinzhong Yao (2000), *An introduction to Confucianism*. Cambridge (MA): CUP.

Programari

Durant el curs treballarem amb documents en format .doc, .docx, .pdf i .ppt.

Si calgués fer sessions online, utilitzarem els programes Teams i Meet.